

สารโจน์ ศรีชัย 2557: การวิเคราะห์ผลของการผลัดคั้นน้ำโดยใบพัดชนิดแกนนอน
ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (วิศวกรรมชลประทาน) สาขาวิศวกรรม
ชลประทาน ภาควิชาวิศวกรรมชลประทาน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
อาจารย์จระกานต์ ศรีวิชญ์ไมตรี, Ph.D. 114 หน้า

ในอุทกภัยน้ำท่วมครั้งใหญ่ในปี พ.ศ. 2554 มีการใช้วิธีการเพิ่มปริมาณการระบายน้ำ
ในแม่น้ำลำคลองโดยใช้วิธีการผลัดคั้นน้ำ การผลัดคั้นน้ำโดยใช้เรือต่างๆ เช่น เรือพาณิชย์และ
ของกองทัพเรือ รวมทั้งเครื่องผลัดคั้นน้ำของกรมชลประทาน การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นที่จะ
ประยุกต์ใช้แบบจำลองในทางชลศาสตร์ เพื่อหาคำตอบในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ว่ามีผลอย่างไร
ในทางน้ำ

การทดลองจะศึกษาปรากฏการณ์การผลัดคั้นน้ำในห้องปฏิบัติการชลศาสตร์ใน
สถานการณ์ต่างๆ โดยใช้ใบพัดชนิดแกนนอนที่มีขนาดใบพัด 8 cm. และ 20 cm. ผลัดคั้นในทางน้ำ
เปิด ขนาดหน้าตัด กว้าง 30 cm. สูง 40 cm. และยาว 10 m. จากผลการทดลองพบว่า
ในสภาวะที่อัตราการไหลในทางน้ำคงที่ (Fixed flow rate) เมื่อเริ่มเปิดเครื่องผลัดคั้นน้ำ ระดับน้ำ
ด้านเหนือน้ำจะลดลงหรือที่เรียกว่า "Drawdown" ระดับน้ำด้านท้ายน้ำจะยกตัวสูงขึ้น ซึ่งอัตรา
การไหลจะเพิ่มขึ้น แต่เป็นเพียงช่วงเวลาสั้นๆ หลังจากนั้นการผลัดคั้นน้ำจะเข้าสู่ภาวะสมดุล
(Steady state) ระดับน้ำด้านท้ายน้ำจะลดลงกลับมาสู่ระดับเดิมก่อนมีการผลัดคั้นน้ำ ซึ่งสภาวะนี้
จะไม่ช่วยเพิ่มอัตราการไหลในทางน้ำ แต่มีผลทำให้ระดับน้ำด้านเหนือน้ำลดลงอย่างถาวร ในทาง
กลับกันถ้าทางน้ำมีอัตราการไหลที่เข้ามาเพิ่มทั้งทางด้านข้างหรือตัวทางน้ำเอง Drawdown ที่
เกิดขึ้นด้านเหนือน้ำจะค่อยๆลดลง และระดับน้ำด้านท้ายน้ำจะยกตัวสูงขึ้นอย่างถาวร ซึ่งใน
ลักษณะเช่นนี้การผลัดคั้นน้ำจะช่วยเพิ่มอัตราการไหลในทางน้ำ จากผลการทดลอง การเพิ่มขึ้น
ของจำนวนใบพัดให้ประสิทธิภาพการผลัดคั้นน้ำมากกว่าการเพิ่มขึ้นของความเร็วรอบใบพัด

ตำแหน่งของการวางใบพัดในหน้าตัดการไหลของน้ำ ที่ตำแหน่งกึ่งกลางทางน้ำหรือ
ลึกลงไปมากกว่านั้นก็จะทำให้การผลัดคั้นน้ำมีประสิทธิภาพมากกว่าการวางใบพัดไว้ใกล้ผิวน้ำ
จากผลการศึกษาจึงสามารถทราบถึงประสิทธิภาพของการผลัดคั้นน้ำในรูปแบบต่างๆ และ
นำไปใช้ในการบรรเทาอุทกภัยได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพสูงสุด